T084 TKL 2 (37) 1509 Luận Đại Trí Độ-Giải Thích Phẩm 18-Đại Thừa P2

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 455

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ
QUYEÅN 47

GIAÛI THÍCH PHAÅM MÖÔØI TAÙM: ÑAÏI THÖØA Phaàn 2

KINH: Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt Ñaïi thöøa goïi laø Tam- muoäi Thuû Laêng-nghieâm, Tam-muoäi Baûo aán, Tam-muoäi Sö töû du hyù, Tam-muoäi Dieäu nguyeät, Tam-muoäi Nguyeät traøng töôùng, Tam-muoäi Xuaát chö phaùp, Tam-muoäi Quaùn ñaûnh, Tam-muoäi Taát phaùp taùnh, Tam- muoäi Taát traøng töôùng, Tam-muoäi Kim cang, Tam-muoäi Nhaäp phaùp aán, Tam-muoäi Vöông an laäp Tam-muoäi, Tam-muoäi Phoùng quang, Tam- muoäi Löïc tieán, Tam-muoäi Cao xuaát, Tam-muoäi Taát nhaäp bieän taøi, Tam- muoäi Thích danh töï, Tam-muoäi Quaùn phöông, Tam-muoäi Ñaø-la-ni aán, Tam-muoäi Voâ cuoáng, Tam-muoäi Nhieáp chö phaùp haûi, Tam-muoäi Bieán phuù hö khoâng, Tam-muoäi Kim cang luaân, Tam-muoäi Baûo ñoaïn, Tam- muoäi Naêng chieáu, Tam-muoäi Baát caàu, Tam-muoäi Voâ truù, Tam-muoäi Voâ taâm, Tam-muoäi Tònh ñaêng, Tam-muoäi Voâ bieân minh, Tam-muoäi Naêng taùc minh, Tam-muoäi Phoå chieáu minh, Tam-muoäi Kieân tònh chö Tam- muoäi, Tam-muoäi Voâ caáu minh, Tam-muoäi Hoan hyû, Tam-muoäi Ñieån quang, Tam-muoäi Voâ taän, Tam-muoäi Oai ñöùc, Tam-muoäi ly taän, Tam- muoäi Baát ñoäng, Tam-muoäi Baát thoái, Tam-muoäi Nhaät ñaêng, Tam-muoäi Nguyeät tònh, Tam-muoäi Tònh minh, Tam-muoäi Naêng taùc minh, Tam- muoäi Taùc haønh, Tam-muoäi Bieát töôùng, Tam-muoäi Nhö Kim cang, Tam- muoäi Taâm truù, Tam-muoäi Phoå minh, Tam-muoäi An laäp, Tam-muoäi Baûo tuï, Tam-muoäi Dieäu phaùp aán, Tam-muoäi Phaùp ñaúng, Tam-muoäi Ñoaïn hyû, Tam-muoäi Ñaùo phaùp ñaûnh, Tam-muoäi Naêng taùn, Tam-muoäi Phaân bieät chö phaùp cuù, Tam-muoäi Töï ñaúng töôùng, Tam-muoäi Ly töï, Tam- muoäi Ñoaïn duyeân, Tam-muoäi Baát hoaïi, Tam-muoäi Voâ chuûng töôùng,

Tam-muoäi Voâ xöù haønh, Tam-muoäi Ly moâng muoäi, Tam-muoäi Voâ khöù, Tam-muoäi Baát bieán dò, Tam-muoäi Ñoä duyeân, Tam-muoäi Taäp chö coâng ñöùc, Tam-muoäi Truù voâ taâm, Tam-muoäi Tònh dieäu hoa, Tam-muoäi Giaùc yù, Tam-muoäi Voâ löôïng bieän, Tam-muoäi Voâ ñaúng ñaúng, Tam-muoäi Ñoä chö phaùp, Tam-muoäi Phaân bieät chö phaùp, Tam-muoäi Taùn nghi, Tam- muoäi Voâ truù xöù, Tam-muoäi Nhaát trang nghieâm, Tam-muoäi Sinh haønh, Tam-muoäi Nhaát haønh, Tam-muoäi Baát nhaát haønh, Tam-muoäi Dieäu haønh, Tam-muoäi Ñaït nhaát thieát höõu ñeå taùn, Tam-muoäi Nhaäp danh ngöõ, Tam- muoäi Ly aâm thanh töï ngöõ, Tam-muoäi Nhieân cöï, Tam-muoäi Tònh töôùng, Tam-muoäi Phaù töôùng, Tam-muoäi Nhaát thieát chuûng dieäu tuùc, Tam-muoäi Baát hyû khoå laïc, Tam-muoäi Voâ taän töôùng, Tam-muoäi Ña Ñaø-la-ni, Tam- muoäi Nhieáp chö taø chaùnh töôùng, Tam-muoäi Dieät taêng aùi, Tam-muoäi Ng- höch thuaän, Tam-muoäi Tònh quang, Tam-muoäi Kieân coá, Tam-muoäi Maõn nguyeät tònh quang, Tam-muoäi Ñaïi trang nghieâm, Tam-muoäi Naêng chieáu nhaát thieát theá, Tam-muoäi Ñaúng Tam-muoäi, Tam-muoäi Nhieáp nhaát thieát höõu traùnh voâ traùnh, Tam-muoäi Baát laïc nhaát thieát truù xöù, Tam-muoäi Nhö truù ñònh, Tam-muoäi Hoaïi thaân suy, Tam-muoäi Hoaïi ngöõ nhö hö khoâng, Tam-muoäi Ly tröôùc hö khoâng baát nhieãm. Sao goïi laø Tam-muoäi Thuû Laêng-nghieâm? Bieát choã thi haønh cuûa caùc Tam muoâi, goïi laø Tam-muoäi Thuû Laêng-nghieâm. Sao goïi laø Tam-muoäi Baûo aán? Truï ôû Tam-muoäi aáy coù theå aán nhaäp caùc Tam-muoäi khaùc, goïi laø Tam-muoäi Baûo aán. Sao goïi laø Tam-muoäi Sö töû du hyù? Truï ôû Tam-muoäi aáy coù theå daïo chôi trong caùc Tam-muoäi nhö Sö töû, goïi laø Tam-muoäi Sö töû du hyù. Sao goïi laø Tam-muoäi Dieäu nguyeät? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå chieáu soi caùc Tam-muoäi nhö traêng trong, goïi laø Tam-muoäi Dieäu nguyeät. Sao goïi laø Tam-muoäi Nguyeät traøng töôùng? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå giöõ gìn caùc töôùng Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Nguyeät traøng töôùng. Sao goïi laø Tam-muoäi Xuaát chö phaùp? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå xuaát sinh caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Xuaát chö phaùp. Sao goïi laø Tam-muoäi Quaùn ñaûnh? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå quaùn xem caùc chuù ñaûnh Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Quaùn ñaûnh. Sao goïi laø Tam-muoäi Taát phaùp taùnh? Truù ôû Tam-muoäi aáy quyeát ñònh bieát phaùp taùnh, goïi laø Tam-muoäi Taát phaùp taùnh. Sao goïi laø Tam-muoäi Taát traøng töôùng? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå giöõ gìn caùc Tam-muoäi traøng, goïi laø Tam-muoäi Taát traøng töôùng. Sao goïi laø Tam-muoäi Kim cang? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå phaù

caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Kim cang. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhaäp phaùp aán? Truù ôû Tam-muoäi aáy nhaäp vaøo caùc phaùp aán, goïi laø Tam-muoäi Nhaäp phaùp aán. Sao goïi laø Tam-muoäi Vöông an laäp Tam-muoäi? Truù ôû Tam-muoäi aáy thì an laäp truù trong caùc Tam-muoäi nhö vua, goïi laø Tam-muoäi Vöông an laäp Tam-muoäi. Sao goïi laø Tam-muoäi Phoùng quang? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå

phoùng aùnh saùng chieáu caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Phoùng quang. Sao goïi laø Tam-muoäi Löïc tieán? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå laøm theá löïc ñoái vôùi caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Löïc tieán. Sao goïi laø Tam-muoäi Cao xuaát? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå taêng tröôûng caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Cao xuaát. Sao goïi laø Tam-muoäi Taát nhaäp bieän taøi? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå bieän thuyeát caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Taát nhaäp bieän taøi. Sao goïi laø Tam-muoäi Thích danh töï? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå giaûi thích danh töï caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Thích danh töï. Sao goïi laø Tam-muoäi Quaùn phöông? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå quaùn saùt caùc phöông Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Quaùn phöông. Sao goïi laø Tam-muoäi Ñaø-la-ni aán? Truù ôû Tam-muoäi aáy giöõ gìn caùc Tam-muoäi aán, goïi laø Tam-muoäi Ñaø-la-ni aán. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ cuoáng? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng khi doái doái vôùi caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Voâ cuoáng. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhieáp chö phaùp haûi? Truù ôû Tam-muoäi aáy, coù theå thu nhieáp caùc Tam-muoäi nhö nöôùc bieån lôùn, goïi laø Tam-muoäi Nhieáp chö phaùp haûi. Sao goïi laø Tam-muoäi Bieán phuù hö khoâng? Truù ôû Tam-muoäi aáy, khaép truøm caùc Tam-muoäi nhö hö khoâng, goïi laø Tam-muoäi Bieán phuù hö khoâng. Sao goïi laø Tam-muoäi Kim cang luaân? Truù ôû Tam-muoäi aáy, coù theå giöõ gìn phaàn caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Kim cang luaân. Sao goïi laø Tam-muoäi Baûo ñoaïn? Truù ôû Tam-muoäi aáy, döùt nhô caáu phieàn naõo nôi caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Baûo ñoaïn. Sao goïi laø Tam-muoäi Naêng chieáu? Truù ôû Tam-muoäi aáy, coù theå laáy aùnh saùng chieáu roõ caùc Tam-muoäi; goïi laø Tam-muoäi Naêng chieáu. Sao goïi laø Tam-muoäi Baát caàu? Truù ôû Tam-muoäi aáy, khoâng coù phaùp gì coù theå caàu, goïi laø Tam-muoäi Baát caàu. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ truù? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy phaùp truù trong heát thaûy Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Voâ truù.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 458

Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ taâm? Truù ôû Tam-muoäi aáy taâm taâm soá phaùp khoâng hieän haønh; goïi laø Tam-muoäi Voâ taâm. Sao goïi laø Tam-muoäi Tònh ñaêng? Truù ôû Tam-muoäi aáy laøm saùng nhö ñeøn nôi caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Tònh ñaêng. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ bieân minh? Truù ôû Tam-muoäi aáy laøm aùnh saùng voâ bieân cho caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Voâ bieân minh. Sao goïi laø Tam-muoäi Naêng taùc minh? Truù ôû Tam-muoäi aáy töùc thôøi laøm aùnh saùng cho caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Naêng taùc minh. Sao goïi laø Tam-muoäi Phoå chieáu minh? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå chieáu roõ caùc cöûa Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Phoå chieáu minh. Sao goïi laø Tam-muoäi Kieân tònh chö Tam-muoäi? Truù ôû Tam-muoäi aáy, coù theå laøm kieân tònh caùc töôùng Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Kieân tònh chö Tam-muoäi. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ caáu minh? Truù ôû Tam-muoäi aáy, coù theå tröø caáu nhieãm cuûa caùc Tam-muoäi; cuõng coù theå chieáu heát thaûy Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Voâ caáu minh. Sao goïi laø Tam-muoäi Hoan hyû? Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå laõnh thoï caùi möøng cuûa caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Hoan hyû. Sao goïi laø

Tam-muoäi Ñieån quang? Truù ôû Tam-muoäi aáy chieáu caùc Tam-muoäi nhö ñieän saùng, goïi laø Tam-muoäi Ñieån quang. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ taän? Truù ôû Tam-muoäi aáy ñoái vôùi caùc Tam-muoäi chaúng thaáy cuøng taän, goïi laø Tam-muoäi Voâ taän. Sao goïi laø Tam-muoäi Oai ñöùc? Truù ôû Tam-muoäi aáy ñoái caùc Tam- muoäi uy ñöùc chieáu roõ, goïi laø Tam-muoäi Oai ñöùc. Sao goïi laø Tam-muoäi Ly taän? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy caùc Tam-muoäi cuøng taän, goïi laø Tam-muoäi Ly taän. Sao goïi laø Tam-muoäi Baát ñoäng? Truù ôû Tam-muoäi aáy, khieán caùc Tam-muoäi khoâng ñoäng, khoâng ñuøa bôõn, goïi laø Tam-muoäi Baát ñoäng. Sao goïi laø Tam-muoäi Baát thoái? Truù ôû Tam-muoäi aáy, coù theå khoâng thaáy caùc Tam-muoäi thoái, chuyeån goïi laø Tam-muoäi Baát thoái. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhaät ñaêng? Truù ôû Tam-muoäi aáy phoùng aùnh saùng chieáu caùc moân Tam-muoäi; goïi laø Tam-muoäi Nhaät ñaêng. Sao goïi laø Tam-muoäi Nguyeät tònh?Truù ôû Tam-muoäi aáy coù theå tröø boùng toái nôi caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Nguyeät tònh. Sao goïi laø Tam-muoäi Tònh minh? Truù ôû Tam-muoäi aáy, ñöôïc boán trí voâ ngaïi ñoái vôùi caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Tònh minh. Sao goïi laø Tam-muoäi Naêng taùc minh? Truù ôû Tam-muoäi aáy, hay laøm saùng caùc moân Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Naêng taùc minh.

Sao goïi laø Tam-muoäi Taùc haønh? Truù ôû Tam-muoäi aáy hay khieán caùc Tam-muoäi moãi moãi coù taùc ñoäng, goïi laø Tam-muoäi Taùc haønh. Sao goïi laø Tam-muoäi Tri töôùng? Truù ôû Tam-muoäi aáy thaáy töôùng bieát cuûa caùc Tam-muoäi. goïi laø Tam-muoäi Tri töôùng. Sao goïi laø Tam-muoäi nhö Kim cang? Truù ôû Tam-muoäi aáy hay xuyeân suoát caùc phaùp, cuõng khoâng thaáy xuyeân suoát, goïi laø Tam-muoäi nhö Kim cang. Sao goïi laø Tam-muoäi Taâm truù? Truù ôû Tam-muoäi aáy taâm khoâng ñoäng, khoâng chuyeån khoâng naõo, cuõng khoâng nghó coù taâm aáy, goïi laø Tam-muoäi Taâm truù. Sao goïi laø Tam-muoäi Phoå minh? Truù ôû Tam-muoäi aáy khaép thaáy aùnh saùng caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Phoå minh. Sao goïi laø Tam-muoäi An laäp? Truù ôû Tam-muoäi aáy ñoái vôùi caùc Tam- muoäi an laäp chaúng ñoäng, goïi laø Tam-muoäi An laäp. Sao goïi laø Tam-muoäi Baûo tuï? Truù ôû Tam-muoäi aáy khaép thaáy caùc Tam-muoäi nhö thaáy baùu tích tuï, goïi laø Tam-muoäi Baûo tuï. Sao goïi laø Tam-muoäi Dieäu phaùp aán? Truù ôû Tam-muoäi aáy hay aán nhaäp caùc Tam-muoäi, vì voâ aán aán nhaäp vaäy, goïi laø Tam-muoäi Dieäu phaùp aán. Sao goïi laø Tam-muoäi Phaùp ñaúng? Truù ôû Tam-muoäi aáy quaùn xem caùc phaùp bình ñaúng, khoâng phaùp gì khoâng bình ñaúng; goïi laø Tam-muoäi Phaùp ñaúng. Sao goïi laø Tam-muoäi Ñoaïn hyû? Truù ôû Tam-muoäi aáy döùt söï möøng trong heát thaûy phaùp, goïi laø Tam-muoäi Ñoaïn hyû. Sao goïi laø Tam-muoäi Ñaùo phaùp ñaûnh? Truù ôû Tam-muoäi aáy döùt caùc aùm muoäi ñoái vôùi phaùp, cuõng ôû treân caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Ñaùo phaùp ñaûnh. Sao goïi laø Tam-muoäi Naêng taùn? Truù ôû Tam-muoäi aáy, hay phaù taùn caùc phaùp, goïi laø Tam-muoäi Naêng taùn. Sao goïi laø Tam-muoäi Phaân bieät chö phaùp cuù? Truù ôû Tam-muoäi aáy phaân bieät caùc phaùp cuù cuûa caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Phaân bieät chö phaùp cuù. Sao goïi laø Tam-muoäi

Töi ñaúng töôùng? Truù ôû Tam-muoäi aáy, ñöôïc caùc danh töi Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Töi ñaúng töôùng. Sao goïi laø Tam-muoäi Ly töi? Truù ôû Tam-muoäi aáy cho ñeán chaúng thaáy moät chöõ trong caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Ly töi. Sao goïi laø Tam-muoäi Ñoaïn duyeân? Truù ôû Tam-muoäi aáy döùt caùc duyeân Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Ñoaïn duyeân.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 460

Sao goïi laø Tam-muoäi Baát hoaïi? Truù ôû Tam-muoäi aáy chaúng bò bieán dò; goïi laø Tam-muoäi Baát hoaïi. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ chuûng töôùng? Truù ôû Tam-muoäi aáy chaúng thaáy chuûng chuûng phaùp, goïi laø Tam-muoäi Voâ chuûng töôùng. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ xöù haønh? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy nôi choã cuûa Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Voâ xöù haønh. Sao goïi laø Tam-muoäi Ly moâng muoäi? Truù ôû Tam-muoäi aáy lìa caùc toái taêm vi teá cuûa Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Ly moâng muoäi. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ khöù? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy töôùng ñi cuûa heát thaûy Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Voâ khöù. Sao goïi laø Tam-muoäi Baát bieán dò? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy töôùng bieán dò cuûa caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Baát bieán dò. Sao goïi laø Tam-muoäi Ñoä duyeân? Truù ôû Tam-muoäi aáy ñoä khoûi caûnh giôùi duyeân cuûa heát thaûy Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Ñoä duyeân. Sao goïi laø Tam-muoäi Taäp chö coâng ñöùc? Truù ôû Tam-muoäi aáy nhoùm caùc coâng ñöùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Taäp chö coâng ñöùc. Sao goïi laø Tam-muoäi Truù voâ taâm? Truù ôû Tam-muoäi aáy, taâm khoâng nhaäp vaøo caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Truù voâ taâm. Sao goïi laø Tam-muoäi Tònh dieäu hoa? Truù ôû Tam-muoäi aáy khieán caùc Tam-muoäi ñöôïc saùng saïch nhö hoa, goïi laø Tam-muoäi Tònh dieäu hoa. Sao goïi laø Tam-muoäi Giaùc yù? Truù ôû Tam-muoäi aáy ñöôïc baûy giaùc phaàn trong caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Giaùc yù. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ löôïng bieän?Truù ôû Tam-muoäi aáy ñöôïc bieän taøi voâ löôïng ñoái vôùi caùc phaùp, goïi laø Tam-muoäi Voâ löôïng bieän. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ ñaúng ñaúng? Truù ôû Tam-muoäi aáy ñöôïc töôùng voâ ñaúng ñaúng trong caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Voâ ñaúng ñaúng. Sao goïi laø Tam-muoäi Ñoä chö phaùp? Truù ôû Tam-muoäi aáy vöôït khoûi heát thaûy coõi Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Ñoä chö phaùp. Sao goïi laø Tam-muoäi Phaân bieät chö phaùp? Truù ôû Tam-muoäi aáy Phaân bieät thaáy caùc Tam-muoäi vaø caùc phaùp, goïi laø Tam-muoäi phaân bieät chö phaùp. Sao goïi laø Tam-muoäi Taùn nghi? Truù ôû Tam-muoäi aáy ñöôïc taùn hoaïi vieäc nghi ñoái vôùi caùc phaùp, goïi laø Tam-muoäi Taùn nghi. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ truù xöù? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy truù xöù caùc phaùp, goïi laø Tam-muoäi Voâ truù xöù. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhaát trang nghieâm? Truù ôû Tam-muoäi aáy troïn khoâng thaáy caùc phaùp hai töôùng, goïi laø Tam-muoäi Nhaát trang nghieâm.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 461

Sao goïi laø Tam-muoäi Sinh haønh? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy caùc haønh sinh khôûi, goïi laø Tam-muoäi Sinh haønh. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhaát

haønh? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy bôø naøy bôø kia cuûa caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Nhaát haønh. Sao goïi laø Tam-muoäi Baát nhaát haønh? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy caùc Tam-muoäi moät töôùng, goïi laø Tam-muoäi Baát nhaát haønh. Sao goïi laø Tam-muoäi Dieäu haønh? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy caùc Tam-muoäi hai töôùng, goïi laø Tam-muoäi Dieäu haønh. Sao goïi laø Tam-muoäi Ñaït nhaát thieát höõu ñeå taùn? Truù ôû Tam-muoäi aáy nhaäp vaøo heát thaûy höõu, heát thaûy trí tueä Tam-muoäi, thoâng ñaït cuõng khoâng choã thoâng ñaït, goïi laø Tam-muoäi Ñaït nhaát thieát höõu ñeå taùn. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhaäp danh ngöõ? Truù ôû Tam-muoäi aáy vaøo heát thaûy danh töï ngöõ ngoân caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Nhaäp danh ngöõ. Sao goïi laø Tam-muoäi Ly aâm thanh töï ngöõ? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy caùc aâm thanh danh töï ngöõ ngoân Tam-muoäi, goïi laø Tam- muoäi Ly aâm thanh töï ngöõ. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhieân cöï? Truù ôû Tam-muoäi aáy oai ñöùc chieáu saùng nhö ñuoác; goïi laø Tam-muoäi nhieân cöï. Sao goïi laø Tam-muoäi Tònh töôùng? Truù ôû Tam-muoäi aáy saïch caùc töôùng Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Tònh töôùng. Sao goïi laø Tam-muoäi Phaù töôùng? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy caùc töôùng Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Phaù töôùng. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhaát thieát chuûng dieäu tuùc ? Truù ôû Tam-muoäi aáy heát thaûy caùc thöù Tam-muoäi ñeàu ñaày ñuû, goïi laø Tam-muoäi Nhaát thieát chuûng dieäu tuùc. Sao goïi laø Tam-muoäi Baát hyû khoå laïc? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy khoå vui cuûa caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Baát hyû khoå laïc. Sao goïi laø Tam-muoäi Voâ taän töôùng? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy töôùng cuøng taän cuûa caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Voâ taän töôùng. Sao goïi laø Tam-muoäi Ña Ñaø-la-ni? Truù ôû Tam-muoäi aáy hay giöõ gìn caùc Tam-muoäi; goïi laø Tam-muoäi Ña Ñaø-la-ni. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhieáp chö taø chaùnh töôùng? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy töôùng taø chaùnh nôi caùc Tam-muoäi; goïi laø Tam-muoäi Nhieáp chö taø chaùnh töôùng. Sao goïi laø Tam-muoäi Dieät taêng aùi? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy gheùt thöông caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Dieät taêng aùi. Sao goïi laø Tam-muoäi Nghòch thuaän? Truù ôû Tam-muoäi aáy, khoâng

thaáy caùc phaùp caùc Tam-muoäi nghòch thuaän, goïi laø Tam-muoäi Nghòch thuaän. Sao goïi laø Tam-muoäi Tònh quang? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy caùc Tam-muoäi saùng, nhô, goïi laø Tam uoäi Tònh quang. Sao goïi laø Tam-muoäi Kieân coá? Truù ôû Tam-muoäi aáy, chaúng ñaëng caùc Tam-muoäi khoâng kieân coá, goïi laø Tam-muoäi Kieân coá. Sao goïi laø Tam-muoäi Maõn nguyeät tònh quang? Truù ôû Tam-muoäi aáy, caùc Tam-muoäi troøn ñaày nhö traêng raèm, goïi laø Tam-muoäi Maõn tònh quang. Sao goïi laø Tam-muoäi Ñaïi trang nghieâm? Truù ôû Tam-muoäi aáy ñaïi trang nghieâm thaønh töïu caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Ñaïi trang nghieâm. Sao goïi laø Tam-muoäi Naêng chieáu nhaát thieát theá? Truù ôû Tam-muoäi aáy, hay chieáu caùc phaùp vaø caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Naêng chieáu nhaát thieát theá. Sao goïi laø Tam-muoäi Ñaúng Tam-muoäi? Truù ôû

Tam-muoäi aáy khoâng thaáy töôùng ñònh loaïn ñoái vôùi caùc Tam-muoäi; goïi laø Tam-muoäi Ñaúng Tam-muoäi. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhieáp nhaát thieát höõu traùnh voâ traùnh? Truù ôû Tam-muoäi aáy hay khieán caùc Tam-muoäi khoâng phaân bieät höõu traùnh voâ traùnh, goïi laø Tam-muoäi Nhieáp nhaát thieát höõu traùnh voâ traùnh. Sao goïi laø Tam-muoäi Baát laïc nhaát thieát truù xöù? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy choã nöông töïa cuûa caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Baát laïc nhaát thieát truù xöù. Sao goïi laø Tam-muoäi Nhö truù ñònh? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng vöôït qua nhö töôùng cuûa caùc Tam-muoäi, goïi laø Tam-muoäi Nhö truù ñònh. Sao goïi laø Tam-muoäi Hoaïi thaân suy? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thuû ñaéc thaân töôùng, goïi laø Tam-muoäi Hoaïi thaân suy. Sao goïi laø Tam-muoäi Hoaïi ngöõ nhö hö khoâng? Truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy ngöõ nghieäp cuûa caùc Tam-muoäi nhö hö khoâng, goïi laø Tam- muoäi Hoaïi ngöõ nhö hö khoâng. Sao goïi laø Tam-muoäi Ly tröôùc hö khoâng baát nhieãm? Truù ôû Tam- muoäi aáy thaáy caùc phaùp nhö hö khoâng voâ ngaïi, cuõng khoâng oâ nhieãm, goïi laø Tam-muoäi Ly tröôùc hö khoâng baát nhieãm. Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø Ma-ha Dieãn cuûa Boà-taùt ma-ha-taùt. LUAÄN: Treân laáy möôøi taùm khoâng giaûi thích Baùt-nhaõ Ba-la-maät, nay laáy moät traêm leû taùm Tam-muoäi giaûi thích Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Moät traêm leû taùm Tam-muoäi, Phaät töï noùi nghóa ñoù, luùc aáy ngöôøi vì lôïi caên

nghe noùi ñeàu ñöôïc tin hieåu. Nay thì khoâng ñöôïc nhö vaäy, neân luaän giaû giaûi thích laïi nghóa aáy, khieán cho deã hieåu. Tam-muoäi Thuû Laêng-nghieâm dòch laø Kieän töôùng, phaân bieät. Bieát haønh töôùng caùc Tam-muoäi nhieàu ít saâu caïn, nhö ñaïi töôùng bieát caùc binh löïc nhieàu ít. Laïi nöõa Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi aáy, caùc ma phieàn naõo vaø ngöôøi ma khoâng laøm hoaïi ñöôïc; ví nhö haûo töôùng chuû binh cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông, nhöõng choã ñi ñeán ñeàu haøng phuïc. Tam-muoäi Baûo aán laø, hay aán hôïp caùc Tam-muoäi. Trong caùc thöù baùu, phaùp baùu laø thaät baùu, hay laøm lôïi ích ñôøi naøy ñôøi sau cho ñeán Nieát- baøn. Nhö trong Kinh noùi: Phaät baûo Tyø-kheo: Ta seõ vì ngöôi thuyeát phaùp, phaùp ñöôïc noùi laø phaùp aán, phaùp aán töùc laø Baûo aán, Baûo aán töùc laø cöûa giaûi thoaùt. Laïi nöõa, coù ngöôøi noùi ba phaùp aán laø Tam-muoäi Baûo aán; heát thaûy phaùp voâ ngaõ, heát thaûy taùc phaùp (haønh) voâ thöôøng, tòch dieät Nieát-baøn. Ba phaùp aán aáy, heát thaûy trôøi ngöôøi khoâng theå ñuùng nhö phaùp phaù hoaïi ñöôïc. Vaøo Tam-muoäi aáy, coù theå ba caùch quaùn caùc phaùp, aáy goïi laø Baûo aán. Laïi nöõa, Baùt-nhaõ la maät laø baùu, Tam-muoäi töông öng Baùt-nhaõ goïi laø aán, aáy goïi laø Baûo aán. Tam-muoäi sö töû du hyù laø, Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi aáy, thì ra vaøo heát thaûy Tam-muoäi mau chaäm ñeàu ñöôïc töï taïi; thí nhö khi caùc con thuù giöõn chôi, neáu thaáy Sö töû thaûy ñeàu sôï haõi, coøn khi Sö töû giöõn chôi thì töï taïi khoâng sôï gì heát. Laïi nöõa, khi Sö töû giöõn chôi ñoái vôùi caùc con thuù, con maïnh thì gieát, con sôï neùp thì tha. Boà-taùt cuõng nhö vaäy, ñöôïc Tam-muoäi aáy ñoái vôùi caùc ngoaïi ñaïo, heã keû cöông cöôøng thì phaù, keû tín phuïc thôøi ñoä cho. Laïi nöõa, Sö töû giöõn chôi laø nhö trong phaåm ñaàu noùi: Boà-taùt vaøo

Tam-muoäi aáy coù theå laøm quaû ñaát chaán ñoäng saùu caùch, laøm cho heát thaûy möôøi phöông theá giôùi ñòa nguïc noùng laïnh, keû muø ñöôïc thaáy, ngöôøi ñieác ñöôïc nghe v.v... Tam-muoäi Dieäu nguyeät laø, nhö traêng troøn trong saïch khoâng coù caùc chöôùng che, coù theå tröø ñeâm toái. Tam-muoäi naøy cuõng nhö vaäy. Boà-taùt vaøo Tam-muoäi aáy, hay tröø caùc taø kieán vaø voâ minh che toái ñoái vôùi caùc phaùp. Tam-muoäi Nguyeät traøng töôùng laø, nhö vò töôùng cuûa ñaïi quaân laáy traøng baùu laøm töôïng maët traêng, heã thaáy töôùng traøng aáy, ngöôøi ñeàu ñi theo. Boà-taùt vaøo trong Tam-muoäi aáy, thoâng ñaït caùc phaùp khoâng ngaên ngaïi, thaûy ñeàu ñi theo.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 464

Tam-muoäi Xuaát chö phaùp laø, Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi aáy thì laøm cho caùc Tam-muoäi taêng tröôûng; thí nhö möa ñuùng thôøi, röøng caây töôi toát. Tam-muoäi Quaùn ñaûnh laø, vaøo Tam-muoäi aáy thì thaáy ñöôïc khaép Tam-muoäi; nhö ôû treân choùp nuùi, thaáy heát moïi vaät. Tam-muoäi Taát phaùp taùnh laø, phaùp taùnh khoâng löôïng khoâng hai, khoù coù theå naém giöõ, vaøo Tam-muoäi aáy, chaéc chaén ñöôïc ñònh töôùng; thí nhö hö khoâng, khoâng theå cö truù, ñöôïc löïc thaàn tuùc, thì coù theå ôû ñöôïc. Tam-muoäi Taát traøng töôùng laø, vaøo Tam-muoäi aáy thì raát toân tröôûng ñoái vôùi caùc Tam-muoäi; thí nhö quaân töôùng ñöôïc côø phöôùng, tieâu bieåu vò ñaïi töôùng. Tam-muoäi Kim cang laø, thí nhö Kim cang phaù hoaïi heát moïi vaät, Tam-muoäi naøy cuõng nhö vaäy, thoâng ñaït ñeán caùc phaùp, khieán caùc Tam- muoäi moãi moãi ñaéc duïng; nhö xa cöø, maõ naõo, löu ly, chæ coù Kim cang xoi ñöôïc. Tam-muoäi nhaäp phaùp aán laø, nhö ngöôøi ñi vaøo nöôùc an oån, coù aán tín thì ñöôïc vaøo, khoâng coù aán tín khoâng ñöôïc vaøo, Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi aáy coù theå vaøo trong thaät töôùng caùc phaùp, ñoù laø caùc phaùp roát raùo khoâng. Tam-muoäi Vöông an laäp Tam-muoäi laø, ví nhö ñaïi vöông an truù chaùnh ñieän, trieäu caùc baày toâi, thaûy ñeàu vaâng meänh; Boà-taùt vaøo Tam-muoäi vöông, phoùng aùnh saùng lôùn, trieäu thænh möôøi phöông, thaûy ñeåu tuï taäp, laïi sai hoùa Phaät khaép ñeán möôøi phöông. An laäp laø thí nhö quoác vöông an oån ôû chaùnh ñieän, thaân taâm thaûn nhieân khoâng chuùt sôï seät Tam-muoäi Phoùng quang laø, thöôøng tu hoûa nhaát thieát nhaäp (moät trong pheùp tu quaùn möôøi phaùp bieán nhaäp vaøo khaép caû moïi vaät, goïi laø pheùp tu möôøi nhaát thieát nhaäp hay möôøi bieán xöù - ND) neân phaùt sinh löïc thaàn thoâng, tuøy yù phoùng caùc aùnh saùng maøu saéc, theo choã öa cuûa chuùng sinh, hoaëc noùng hoaëc laïnh, hoaëc khoâng noùng khoâng laïnh. Tam-muoäi Naêng chieáu laø, aùnh saùng coù hai thöù: 1. AÙnh saùng maøu saéc. 2. AÙnh saùng trí tueä. Truù trong Tam-muoäi aáy, chieáu caùc Tam-muoäi khoâng coù taø kieán voâ minh v.v... Tam-muoäi Löïc tieán laø, tröôùc ñoái vôùi caùc phaùp ñöôïc naêm thöù löïc laø tín v.v... vaäy sau ñoái vôùi caùc Tam-muoäi ñöôïc löïc töï taïi. Laïi tuy ôû Tam- muoäi maø thöôøng bieán hoùa thaàn thoâng, ñoä caùc chuùng sinh. Tam-muoäi Cao xuaát laø, Boà-taùt vaøo Tam-muoäi aáy, phöôùc ñöùc trí tueä coù ñöôïc thaûy ñeàu taêng tröôûng, caùc taùnh Tam-muoäi töø taâm maø ra. Tam-muoäi Taát nhaäp bieän taøi laø, trong boán voâ ngaïi bieän, Tam-muoäi

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 465

töông öng vôùi töø-bieän taøi. Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi aáy, bieát heát ngöõ ngoân thöù lôùp cuûa chuùng sinh vaø kinh saùch, danh töï v.v... ñeàu phaân bieät ñöôïc voâ ngaïi. Tam-muoäi Thích danh töï laø caùc phaùp tuy khoâng, maø duøng danh töï bieän bieät nghóa caùc phaùp, khieán ngöôøi ñöôïc hieåu. Tam-muoäi Quaùn phöông laø, ñoái vôùi möôøi phöông chuùng sinh, laáy taâm töø-bi thöông xoùt bình ñaúng xem xeùt. Laïi nöõa, phöông laø tuaân theo ñaïo lyù goïi laø ñöôïc phöông. Vì löïc Tam-muoäi aáy, ñoái vôùi caùc Tam-muoäi ñöôïc ñaïo lyù, ra vaøo töï taïi voâ ngaïi. Tam-muoäi Ñaø-la-ni aán laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy, thì coù theå phaân bieät ñöôïc caùc Tam-muoäi, ñeàu coù Ñaø-la-ni. Tam-muoäi Voâ cuoáng laø, coù Tam-muoäi phaùt sinh aùi, giaän, voâ minh, taø kieán v.v... Tam-muoäi naøy ñoái vôùi caùc Tam-muoäi hoaøn toaøn khoâng coù vieäc meâ muoäi. Tam-muoäi Nhieáp chö phaùp haûi laø bieát heát thaûy doøng nöôùc ñeàu chaûy veà bieån, phaùp ba thöøa ñeàu vaøo trong Tam-muoäi naøy cuõng nhö vaäy. Laïi caùc Tam-muoäi khaùc ñeàu vaøo trong Tam-muoäi naøy, nhö Boán thieàn, Boán ñònh voâ saéc thu nhieáp heát caùc giaûi thoaùt, ñònh Chín thöù lôùp ñeàu vaøo trong ñoù. Tam-muoäi Bieán phuù hö khoâng laø, hö khoâng voâ löôïng voâ bieân, löïc Tam-muoäi naøy hay truøm khaép hö khoâng; hoaëc ngoài kieát giaø phu, hoaëc phoùng aùnh saùng, hoaëc laáy aâm thanh chöùa ñaày trong ñoù. Tam-muoäi Kim cang luaân laø, nhö baùnh xe chaân Kim cang, choã ôû voâ ngaïi, ñöôïc Tam-muoäi naøy, ñoái vôùi caùc phaùp ñeán ñöôïc voâ ngaïi. Laïi nöõa, coù theå phaân bieät phaàn vò ranh giôùi caùc Tam-muoäi, neân goïi laø luaân (baùnh xe), luaân laø phaàn vò ranh giôùi. Tam-muoäi Baûo ñoaïn laø, nhö coù thöù baùu coù theå laøm saïch caùc baùu; Tam-muoäi naøy cuõng nhö vaäy, hay tröø caùc caáu nhô phieàn naõo cuûa Tam- muoäi. Caáu nhô nguõ duïc deã tröø, caùc caáu nhô Tam-muoäi khoù tröø. Tam-muoäi Naêng chieáu laø, ñöôïc Tam-muoäi naøy thì coù theå laáy möôøi thöù trí tueä chieáu roõ caùc phaùp, thí nhö maët trôøi moïc chieáu roõ Dieâm-phuø- ñeà, moïi söï ñeàu roõ raøng. Tam-muoäi Baát caàu laø quaùn caùc phaùp nhö huyeãn hoùa, taâm aùi ba coõi döùt neân khoâng mong caàu gì. Tam-muoäi Voâ truù laø, Tam-muoäi aáy goïi laø Tam-muoäi voâ taùc, truù ôû Tam-muoäi aáy quaùn caùc phaùp nieäm nieäm voâ thöôøng, khoâng coù luùc ngöng truï.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 466

Tam-muoäi Voâ taâm töùc laø dieäc taän ñònh hoaëc voâ töôûng ñònh, vì sao? Vì Phaät töï noùi nhaân duyeân: Vaøo trong Tam-muoäi aáy, caùc taâm taâm soá phaùp khoâng hieän haønh. Tam-muoäi Tònh ñaêng laø, ñaêng laø ñeøn trí tueä, caùc phieàn naõo goïi laø nhô, lìa nhô thì tueä thanh tònh. Tam-muoäi Voâ bieân minh laø, voâ bieân goïi laø voâ löôïng voâ soá; saùng coù hai: 1. Vì ñoä chuùng sinh neân thaân phoùng haøo quang. 2. Phaân bieät töôùng chung töôùng rieâng caùc phaùp neân trí tueä saùng suoát. Ñöôïc Tam-muoäi naøy hay chieáu voâ bieân theá giôùi ôû möôøi phöông vaø voâ bieân caùc phaùp. Tam-muoäi Naêng taùc minh laø, hay laøm saùng nôi caùc phaùp, nhö ñoát ñuoác trong choã toái. Tam-muoäi Phoå chieáu minh laø, ngoïc baùu

cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông, chieáu moät do tuaàn ngoaøi boán phía quaân binh. Boà-taùt ñöôïc Tam- muoäi aáy chieáu khaép moãi moãi moân caùc phaùp. Tam-muoäi Kieân tònh chö Tam-muoäi laø, Boà-taùt ñöôïc löïc Tam-muoäi aáy neân laøm cho caùc Tam-muoäi thanh tònh cöùng chaéc. Tam-muoäi Voâ caáu minh laø, Tam-muoäi töông öng vôùi ba moân gæaûi thoaùt; ñöôïc Tam-muoäi aáy lìa heát thaûy caáu nhô Tam-muoäi, lìa heát thaûy voâ minh, tham aùi v.v... cuõng hay chieáu heát thaûy caùc Tam-muoäi. Tam-muoäi Hoan hyû laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì ñoái vôùi phaùp sinh vui hoan hyû. Theá naøo laø hoan hyû? Coù ngöôøi noùi: Ñoù laø Sô thieàn. Nhö Phaät daïy coù boán tu ñònh: 1. Tu Tam-muoäi aáy ñöôïc vui hieän taïi hoan hyû. 2. Tu ñònh ñöôïc bieát thaáy, thaáy chuùng sinh sinh töû. 3. Tu ñònh ñöôïc trí tueä phaân bieät. 4. Tu ñònh ñöôïc saïch heát laäu hoaëc. Laïi nöõa, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì phaùt sinh voâ löôïng voâ bieân phaùp laïc hoan hyû. Tam-muoäi Ñieån quang laø, nhö chôùp saùng taïm hieän ra, ngöôøi ñi thaáy ñöôøng; ñöôïc Tam-muoäi aáy, bò maát ñaïo töø voâ thæ ñôøi ñeán nay trôû laïi ñöôïc. Tam-muoäi Voâ taän laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì döùt caùc töôùng voâ thöôøng cuûa caùc phaùp, töùc vaøo baát sinh baát dieät. Tam-muoäi Oai ñöùc laø, Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi thì oai ñöùc trang nghieâm. Tam-muoäi Ly taän laø, Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi aáy thì chaéc chaén ñöôïc coâng ñöùc thieän boån voâ löôïng voâ soá kieáp, quaû baùo khoâng maát. Tam-muoäi Baát ñoäng laø, coù ngöôøi noùi: Thieàn thöù tö laø baát ñoäng.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 467

ÔÛ trong coõi Duïc vì nguõ duïc neân ñoäng, trong Sô thieàn vì giaùc quaùn neân ñoäng, trong Nhò thieàn vì möøng nhieàu neân ñoäng, trong Tam thieàn vui nhieàu neân ñoäng, trong Töù thieàn lìa hôi thôû ra vaøo, khoâng coù caùc töôùng ñoäng neân baát ñoäng. Coù ngöôøi noùi: Boán ñònh voâ saéc laø baát ñoäng, vì lìa caùc saéc; coù ngöôøi noùi dieät taän ñònh laø baát ñoäng, vì lìa taâm taâm soá phaùp; coù ngöôøi noùi Tam- muoäi töông öng vôùi trí tueä bieát thaät töôùng caùc phaùp roát raùo khoâng, neân baát ñoäng; ñöôïc Tam-muoäi aáy ñoái vôùi heát thaûy Tam-muoäi, heát thaûy phaùp hoaøn toaøn khoâng hyù luaän. Tam-muoäi Baát thoái laø, truù ôû Tam-muoäi aáy khoâng thaáy caùc Tam muoäi thoái chuyeån. Luaän giaû noùi Boà-taùt truù ôû Tam-muoäi aáy thöôøng khoâng thoái chuyeån, töùc laø Tam-muoäi töông öng vôùi trí tueä baát thoái. Baát thoái laø khoâng ñoïa vaøo ñaûnh vò, nhö ñaõ noùi ôû trong nghóa ñoïa ñaûnh. Tam-muoäi Nhaät ñaêng laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì coù theå chieáu moãi moãi moân cuûa heát thaûy phaùp vaø caùc Tam-muoäi; ví nhö maët trôøi moïc hay chieáu heát thaûy Dieâm-phuø-ñeà. Tam-muoäi Nguyeät tònh laø nhö maët traêng töø ngaøy möôøi saùu giaûm daàn ñeán ngaøy ba möôi laø heát. Ngöôøi phaøm phu cuõng nhö vaäy, caùc coâng ñöùc laønh daàn daàn giaûm heát phaûi ñoïa vaøo ba aùc ñaïo; nhö maët traêng töø ngaøy moàng moät daàn daàn taêng tröôûng, ñeán ngaøy möôøi laêm thì saùng suoát thanh tònh, Boà-taùt cuõng nhö vaäy. ñöôïc Tam-muoäi aáy töø khi phaùt taâm ñôøi ñôøi daàn taêng tröôûng thieän caên cho ñeán ñöôïc Voâ sinh phaùp nhaãn, ñöôïc thoï kyù, trí tueä thanh tònh, lôïi ích chuùng sinh. Laïi hay phaù voâ minh trong caùc Tam-muoäi. Tam-muoäi Tònh minh

laø, saùng goïi laø tueä, caáu laøm ngaïi. Ñöôïc Tam- muoäi aáy ñoái vôùi caùc phaùp khoâng chöôùng ngaïi, vì vaäy neân nôi ñaây Phaät daïy: Truù trong Tam-muoäi aáy ñöôïc boán trí voâ ngaïi. Hoûi: Sao Phaät chæ rieâng ôû trong ñaây ñoái vôùi Tam-muoäi noùi boán trí voâ ngaïi? Ñaùp: ÔÛ trong Tam-muoäi khoâng coù taâm giaùc quaùn, coù theå vui noùi (laïc thuyeát voâ ngaïi), traùi vôùi ñònh vieäc aáy laø khoù, vì ñöôïc löïc Tam-muoäi aáy neân ñöôïc boán trí voâ ngaïi, nghóa boán trí voâ ngaïi nhö tröôùc noùi. Tam-muoäi Naêng taùc minh laø, saùng töùc laø trí tueä, trong caùc trí tueä, trí tueä Baùt-nhaõ laø cao toät. Tam-muoäi töông öng vôùi Baùt-nhaõ aáy hay laøm saùng. Tam-muoäi Taùc haønh laø, ñöôïc löïc Tam-muoäi aáy hay phaùt khôûi tröôùc tieân laø ñöôïc caùc Tam-muoäi. Tam-muoäi trí töôùng laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì thaáy coù töôùng trí tueä

thaät trong heát thaûy Tam-muoäi. Tam-muoäi Nhö Kim cang laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì laáy trí tueä thoâng ñaït heát thaûy phaùp, cuõng chaúng thaáy thoâng ñaït; vì duøng voâ sôû ñaéc vaäy. Hoûi: Ba thöù Tam-muoäi, sao ñeàu noùi teân laø Kim cang? Ñaùp: Ñaàu noùi Kim cang, giöõa noùi baùnh xe Kim cang, sau noùi nhö Kim cang. Tam-muoäi nhö Kim cang Phaät daïy xuyeân suoát heát thaûy phaùp, cuõng khoâng thaáy Tam-muoäi Kim cang aáy thoâng suoát caùc Tam-muoäi. Tam-muoäi Kim cang luaân laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy hay giöõ gìn caùc baùnh xe Tam-muoäi, ñoù ñeàu laø nghóa cuûa Phaät daïy. Luaän giaû noùi: Tam- muoäi nhö Kim cang laø coù theå phaù heát thaûy caùc phieàn naõo kieát söû, khoâng coøn dö soùt, thí nhö trôøi Ñeá-thích tay caàm Kim cang phaù quaân A-tu-la, töùc laø taâm cuoái cuøng cuûa hoïc nhaân. Töø taâm aáy thöù lôùp ñöôïc ba thöù Boà-ñeà, laø Boà-ñeà Thanh-vaên, Boà-ñeà Bích-chi Phaät, Boà-ñeà Phaät Voâ thöôïng. Tam- muoäi Kim cang laø coù theå phaù heát thaûy phaùp vaøo Voâ-dö Nieát-baøn, khoâng coøn thoï thaân sau, ví nhö chaân Kim cang coù theå phaù caùc nuùi laøm cho dieät saïch khoâng coøn. Baùnh xe Kim cang laø Tam-muoäi naøy hay phaù heát thaûy phaùp, khoâng ngaên ngaïi, ví nhö baùnh xe Kim cang luùc chuyeån ñi khoâng gì khoâng phaù, khoâng bò chöôùng ngaïi. Laïi nöõa, ñaàu laø Kim cang, hai laø baùnh xe Kim cang, ba laø nhö Kim cang. Danh töï khaùc nhau, Phaät daïy nghóa noù cuõng khaùc nhau. Luaän giaû giaûi thích nhaân duyeân noù cuõng khaùc, neân khoâng neân caät naïn. Tam-muoäi Taâm truù laø, taâm töôùng nheï nhanh, ñi xa, voâ hình, khoù cheá khoù giöõ, thöôøng lay ñoäng nhö con khæ; laïi nhö ñieån chôùp, cuõng nhö löôõi raén. Ñöôïc Tam-muoäi naøy coù theå thaâu nhieáp laøm cho truù laïi, cho ñeán tröôùc duïc laïc coõi trôøi, taâm cuõng khoâng ñoäng chuyeån, huoáng gì duïc laïc coõi ngöôøi. Tam-muoäi Phoå minh laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì ñoái vôùi heát thaûy phaùp thaáy töôùng quang minh, khoâng coù töôûng toái aùm, nhö thaáy ban ngaøy; thaáy ban ñeâm cuõng vaäy; thaáy tröôùc thaáy sau, thaáy treân, thaáy döôùi cuõng nhö vaäy. Trong taâm voâ ngaïi, do tu Tam-muoäi aáy neân ñöôïc thieân nhaõn thoâng, khaép thaáy aùnh saùng, roõ raøng voâ ngaïi. Kheùo tu thaàn thoâng aáy neân ñöôïc thaønh tueä nhaõn, chieáu khaép caùc phaùp, thaáy roõ khoâng ngaïi. Tam-muoäi An laäp laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì an laäp beàn chaéc trong heát thaûy coâng ñöùc thieän phaùp. Nhö nuùi Tu-di ôû

giöõa bieån lôùn, an laäp baát ñoäng. Tam-muoäi Baûo tuï laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy, thì quoác ñoä coù ñöôïc ñeàu thaønh baûy baùu. Hoûi: Ñieàu ñoù maét thòt thaáy, hay thieàn ñònh thaáy?

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 469

Ñaùp: Maét trôøi, maét thòt ñeàu coù theå thaáy. Vì sao? Vì saùu traàn beân ngoaøi baát ñònh, haønh giaû thöôøng tu taäp thieàn ñònh neân coù theå chuyeån ñoåi boán töôùng noù. Tam-muoäi Dieäu phaùp aán laø, dieäu phaùp laø coâng ñöùc vaø trí tueä thaâm dieäu cuûa chö Phaät Boà-taùt. Ñöôïc Tam-muoäi aáy laø ñöôïc caùc coâng ñöùc vaø trí tueä thaâm dieäu. Tam-muoäi Phaùp ñaúng laø, ñaúng coù hai: 1. Chuùng sinh bình ñaúng, 2. Phaùp bình ñaúng. Tam-muoäi töông öng vôùi phaùp ñaúng, goïi laø phaùp ñaúng. Tam-muoäi Ñoaïn hyû laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì quaùn caùc phaùp voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ, baát tònh v.v... taâm sinh nhaøm lìa. Trong möôøi töôûng. Tam-muoäi naøy töông öng vôùi töôûng heát thaûy theá gian khoâng theå vöi. Tam-muoäi Ñaùo phaùp ñaûnh laø, phaùp laø phaùp Boà-taùt, nghóa laø Saùu Ba-la-maät. Ñeán trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñöôïc löïc phöông tieän, ñeán ñænh nuùi phaùp. Ñöôïc Tam-muoäi aáy coù theå truù ôû ñænh nuùi phaùp aáy, caùc voâ minh phieàn naõo khoâng theå laøm lay ñoäng. Tam-muoäi Naêng taùn laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì coù theå phaù taùn caùc phaùp, ñaây laø Tam-muoäi töông öng vôùi taùn khoâng. Tam-muoäi Phaân bieät chö phaùp cuù laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì coù theå phaân bieät ngöõ ngoân töï cuù cuûa heát thaûy phaùp, vì chuùng sinh thuyeát ngoân töø khoâng treä ngaïi. Ñaây laø Tam-muoäi töông öng vôùi trí laïc thuyeát voâ ngaïi. Tam-muoäi Töï ñaúng töôùng laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì quaùn caùc chöõ, caùc ngöõ ñeàu bình ñaúng, traùch maéng hay taùn thaùn, khoâng coù gheùt thöông. Tam-muoäi Ly töï laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì khoâng thaáy chöõ ôû trong nghóa, cuõng khoâng thaáy nghóa aáy ôû trong chöõ. Tam-muoäi Ñoaïn duyeân laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy, thì hoaëc trong hoaëc ngoaøi, ñoái vôùi vui khoâng sinh möøng, ñoái vôùi khoå khoâng sinh giaän, ñoái vôùi khoâng khoå khoâng vui khoâng sinh taâm khoâng bieát maø xaû. Ñoái vôùi ba thoï aáy xa lìa khoâng vöôùng maéc, thì taâm qui veà tòch dieät, taâm neáu dieät thì duyeân cuõng dieät. Tam-muoäi Baát hoaïi laø, Tam-muoäi töông öng vôùi duyeân phaùp taùnh roát raùo khoâng, hyù luaän khoâng phaù ñöôïc, voâ thöôøng khoâng chuyeån ñöôïc, vì tröôùc ñaõ hoaïi roài. Tam-muoäi Voâ chuûng töôùng laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì khoâng thaáy caùc phaùp coù moãi moãi töôùng, chæ thaáy moät töôùng, ñoù laø voâ töôùng (khoâng

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 470

coù töôùng). Tam-muoäi Voâ xöù haønh laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì bieát löûa ba ñoäc ñoát ba coõi neân taâm khoâng nöông döïa, coøn Nieát-baøn roát raùo khoâng cuõng khoâng nöông döïa. Tam-muoäi Ly moâng muoäi laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy, ôû trong caùc Tam- muoäi, caùc thöù voâ minh vi teá che ngaên ñeàu tröø heát. Tam-muoäi Voâ khöù laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì khoâng thaáy töôùng ñi laïi cuûa heát thaûy phaùp. Tam-muoäi Baát bieán dò laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì quaùn heát thaûy phaùp, nhaân khoâng bieán laøm quaû, nhö söõa khoâng bieán thaønh laïc, vì

caùc phaùp ñeàu ôû trong töï töôùng, baát ñoäng. Tam-muoäi Ñoä duyeân laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì caùc phieàn naõo nôi saùu traàn döùt heát, vöôït qua bieån lôùn saùu traàn, cuõng coù theå vöôït qua heát thaûy duyeân Tam-muoäi, phaùt sinh trí tueä. Tam-muoäi Taäp chö coâng ñöùc laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì nhoùm caùc coâng ñöùc, töø loøng tin ñeán trí tueä, ñaàu ñeâm cuoái ñeâm tu taäp khoâng ngöøng, nhö maät trôøi maët traêng vaän chuyeån, chöa bao giôø ngöøng nghæ. Tam-muoäi Truù voâ taâm laø, vaøo trong Tam-muoäi aáy, thì khoâng theo taâm, chæ theo trí tueä, ñeán truù trong thaät töôùng caùc phaùp. Tam-muoäi Tònh dieäu hoa laø, hoa treân caây roä nôû, laøm cho caây ng- hieâm söùc, ñöôïc Tam-muoäi aáy, trong caùc Tam-muoäi môû ra caùc coâng ñöùc ñeå trang nghieâm. Tam-muoäi Giaùc yù laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì khieán caùc Tam-muoäi bieán thaønh voâ laäu, töông öng vôùi baûy giaùc chi, ví nhö moät caân nhöïa ñaù coù theå bieán ngaøn caân ñoàng thaønh vaøng. Tam-muoäi Voâ löôïng bieän töùc laø, laïc thuyeát voâ ngaïi bieän, ñöôïc löïc Tam-muoäi aáy cho ñeán chæ vui noùi moät caâu traûi voâ löôïng kieáp maø khoâng cuøng taän. Tam-muoäi Voâ ñaúng ñaúng laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy xem heát thaûy chuùng sinh ñeàu nhö Phaät, xem heát thaûy phaùp ñeàu ñoàng Phaät phaùp, voâ ñaúng ñaúng, ñoù laø töông öng vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Tam-muoäi Ñoä chö phaùp laø, vaøo ba cöûa giaûi thoaùt, ra khoûi ba coõi, ñoä chuùng sinh ba thöøa. Tam-muoäi Phaân bieät chö phaùp töùc laø, Tam-muoäi töông öng vôùi phaân bieät tueä. Ñöôïc Tam-muoäi aáy thì phaân bieät caùc phaùp töôùng thieän baát thieän, höõu laäu voâ laäu, höõu vi voâ vi. Tam-muoäi Taùn nghi laø, coù ngöôøi noùi: Töùc laø Tam-muoäi voâ töôùng trong Kieán ñeá ñaïo, vì Tam-muoäi töông öng vôùi Trí kieán ñeå döùt nghi kieát.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 47 471

Coù ngöôøi noùi: Ñaây laø Tam-muoäi töông öng vôùi Voâ sinh phaùp nhaãn. Baáy giôø löôùi nghi ñoái vôùi heát thaûy phaùp ñeàu döùt, thaáy möôøi phöông chö Phaät, ñöôïc thaät töôùng caùc phaùp. Coù ngöôøi noùi: Ñaây laø Tam-muoäi töông öng vôùi voâ ngaïi giaûi thoaùt, chö Phaät ñöôïc Tam-muoäi aáy ñoái vôùi caùc phaùp ñeàu voâ ngaïi, khoâng gaàn khoâng xa, nhö xem baøn tay. Tam-muoäi Voâ truù xöù töùc laø, Tam-muoäi töông öng vôùi trí tueä khoâng laõnh thoï, ñöôïc Tam-muoäi aáy khoâng thaáy heát thaûy phaùp coù truù xöù nhaát ñònh. Tam-muoäi Nhaát trang nghieâm laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì xem heát thaûy phaùp ñeàu moät, hoaëc heát thaûy phaùp coù töôùng neân moät, hoaëc heát thaûy phaùp khoâng coù töôùng neân moät, hoaëc heát thaûy phaùp khoâng neân moät, nhö vaäy voâ löôïng ñeàu moät. Vì trí tueä nhaát töôùng trang nghieâm Tam-muoäi aáy, neân noùi laø nhaát trang nghieâm. Tam-muoäi Sinh haønh laø, haønh goïi laø quaùn, ñöôïc Tam-muoäi aáy, thì hay quaùn caùc haønh töôùng, töôùng vaøo, töôùng truù, töôùng ra. Laïi haønh aáy ñeàu khoâng, cuõng khoâng theå thaáy. Tam-muoäi Nhaát haønh laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì thöôøng nhaát haønh, trong Tam-muoäi töông öng vôùi roát raùo khoâng, khoâng coøn caùc haønh thöù lôùp khaùc. Nhö trong voâ thöôøng haønh, theo ñaáy coù khoå haønh, trong khoå haønh thöù ñeán coù voâ ngaõ haønh. Laïi Boà-taùt ñoái vôùi Tam-muoäi aáy khoâng thaáy bôø naøy, khoâng thaáy bôø kia. Töôùng vaøo caùc

Tam-muoäi laø bôø naøy, töôùng ra laø bôø kia; töôùng môùi ñöôïc laø bôø naøy, töôùng dieät laø bôø kia. Tam-muoäi Baát nhaát haønh laø, traùi vôùi haønh ôû treân, ñoù laø caùc haønh töôùng quaùn khaùc. Tam-muoäi Dieäu haønh töùc laø, Tam-muoäi töông öng vôùi roát raùo khoâng (moät trong möôøi taùm khoâng), cho ñeán khoâng thaáy khoâng hai töôùng, heát thaûy trí luaän khoâng theå phaù. Tam-muoäi Ñaït nhaát thieát höõu ñeå taùn laø, höõu laø ba coõi, ñeå laø phi höõu töôûng phi voâ töôûng, vì khoù ñeán neân goïi laø ñeå; ñaït laø laáy trí tueä voâ laäu xa lìa cho ñeán phi höõu töôûng phi voâ töôûng maø vaøo Voâ-dö Nieát-baøn, ba coõi, naêm uaån ñeàu laø taùn dieät. Laïi nöõa, Boà-taùt ñöôïc trí tueä baát sainh baát dieät aáy thì heát thaûy caùc coõi ñöôïc thoâng ñaït vaø taùn dieät, ñeàu khoâng coù gì. Tam-muoäi Nhaäp danh ngöõ laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì bieát heát thaûy danh töï cuûa heát thaûy chuùng sinh, heát thaûy vaät, heát thaûy phaùp, cuõng laáy danh töï aáy noùi giaùo hoùa ngöôøi, heát thaûy danh töï ñeàu hieåu roõ heát, ñeàu coù thöù lôùp. Tam-muoäi Ly aâm thanh töï ngöõ laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì quaùn

heát thaûy caùc phaùp ñeàu khoâng coù aâm thanh ngoân ngöõ, töôùng thöôøng tòch dieät. Tam-muoäi Nhieân cöï laø, nhö caàm ñuoác ñi ñeâm, khoâng rôi choã hieåm, Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi aáy, duøng ñuoác trí tueä khoâng laàm khoâng dính ñoái vôùi caùc phaùp. Tam-muoäi Tònh töôùng laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì coù theå thanh tònh ñaày ñuû, trang nghieâm ba möôi hai töôùng, laïi coù theå ñuùng nhö quaùn phaùp töôùng chung töôùng rieâng caùc phaùp, cuõng coù theå quaùn caùc phaùp thanh tònh voâ töôùng, töùc laø khoâng, voâ töôùng, voâ taùc, nhö phaåm Töôùng noùi roäng. Tam-muoäi Phaù töôùng laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì khoâng thaáy töôùng heát thaûy phaùp huoáng gì töôùng caùc Tam-muoäi, ñaây töùc laø voâ töôùng Tam- muoäi. Tam-muoäi Nhaát thieát höõu dieäu tuùc laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì laáy caùc coâng ñöùc trang nghieâm ñaày ñuû, doøng hoï toát, gia ñình toát, thaân toát, quyeán thuoäc toát; thieàn ñònh, trí tueä ñeàu ñaày ñuû, thanh tònh. Tam-muoäi Baát hyû khoå laïc laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì xem caùi vui veû theá gian nhieàu loãi, nhieàu lo, hö voïng ñieân ñaûo, khoâng theå öa vui, xem caùi khoå theá gian nhö bònh nhö muõi teân vaøo thaân, taâm khoâng möøng vui, vì heát thaûy phaùp hö doái, chaúng caàu caùi vui ñoù. Vì sao? Vì luùc khaùc bieán ñoåi laø khoå; vui coøn chaúng möøng huoáng gì ñoái vôùi khoå. Tam-muoäi Voâ taän töôùng laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì xem heát thaûy phaùp khoâng hoaïi khoâng taän. Hoûi: Neáu nhö vaäy, sao khoâng rôi vaøo chaáp beân thöôøng? Ñaùp: Cuõng nhö Boà-taùt tuy quaùn voâ thöôøng cuõng khoâng rôi vaøo chaáp ñoaïn, hoaëc quaùn chaúng cuøng taän khoâng rôi trong chaáp thöôøng. Hai töôùng aáy, ñeàu khoâng theå coù ñöôïc nôi caùc phaùp. Coù nhaân duyeân neân tu haønh, nghóa laø vì toäi phöôùc chaúng maát neân noùi thöôøng, vì lìa chaáp tröôùc neân noùi voâ thöôøng. Tam-muoäi Ña Ñaø-la-ni laø, ñöôïc löïc Tam-muoäi aáy, thì caùc Ñaø-la-ni nhö Vaên trì Ñaø-la-ni v.v... ñeàu töï nhieân ñöôïc. Tam-muoäi Nhieáp chö taø chaùnh töôùng laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì chaúng thaáy ba nhoùm chuùng sinh laø nhoùm chaùnh ñònh, nhoùm taø ñònh vaø nhoùm baát ñònh, nhaát taâm nhieáp laáy heát khoâng boû

nhoùm naøo. Laïi nôi caùc phaùp khoâng thaáy töôùng chaùnh nhaát ñònh, töôùng taø nhaát ñònh, vì caùc phaùp khoâng coù töôùng nhaát ñònh. Tam-muoäi Dieät taêng aùi laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì ñoái vôùi phaùp khaû hyû khoâng sinh yeâu, ñoái phaùp khaû oá khoâng sinh giaän. Tam-muoäi Nghòch thuaän laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì ñoái vôùi caùc phaùp

nghòch thuaän töï taïi. Coù theå phaù chuùng sinh taø nghòch, coù theå thuaän theo chuùng sinh ñaùng ñöôïc hoùa ñoä. Laïi lìa chaáp tröôùc neân phaù heát thaûy phaùp, vì caên laønh taêng tröôûng neân thaønh heát thaûy phaùp, cuõng chaúng thaáy caùc phaùp nghòch thuaän, vieäc aáy cuõng khoâng thaáy, vì khoâng coù vaäy. Tam-muoäi Tòch quang laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì caùc caáu nhô phieàn naõo ñoái vôùi caùc phaùp khoâng theå coù ñöôïc, vì khoâng theå coù ñöôïc, neân caùc Tam-muoäi ñeàu thanh tònh. Tam-muoäi Kieân coá laø, coù ngöôøi noùi töùc laø Kim cang Tam-muoäi, vì kieân coá khoâng hoaïi. Coù ngöôøi noùi: Kim cang khoâng phaûi, vì Kim cang cuõng deã phaù. Ñaây laø Tam-muoäi töông öng vôùi trí bieát thaät töôùng caùc phaùp, khoâng theå phaù hoaïi nhö hö khoâng, vì vaäy neân goïi laø kieân coá. Tam-muoäi Maõn nguyeät tònh quang laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì lôøi noùi thanh tònh, khoâng sai laàm, nhö muøa thu hö khoâng trong saùng saïch, traêng troøn saùng maùt meû ñaùng öa, khoâng chi ñaùng gheùt. Boà-taùt cuõng nhö vaäy, tu caùc coâng ñöùc nhö traêng troøn phaù toái voâ minh neân tònh trí saùng suoát ñaày ñuû; döùt löûa öa, giaän v.v...neân coâng ñöùc maùt meû ñaày ñuû; laøm lôïi ích cho chuùng sinh neân ñaùng öa. Tam-muoäi Ñaïi trang nghieâm laø, thaáy möôøi phöông theá giôùi soá nhö haèng haø sa, laáy hoa höông baûy baùu trang nghieâm, Phaät ôû trong ñoù trang nghieâm thanh tònh nhö vaäy, ñöôïc Tam-muoäi aáy neân cuøng moät luùc trang nghieâm caùc coâng ñöùc. Laïi xem söï trang nghieâm ñoù roãng khoâng khoâng coù gì, taâm khoâng dính maéc. Tam-muoäi Naêng chieáu nhaát thieát theá laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy neân coù theå chieáu soi ba thöù theá gian laø chuùng sinh theá gian, truù xöù theá gian (khí theá gian) vaø nguõ uaån theá gian. Tam-muoäi Ñaúng Tam-muoäi laø ñöôïc Tam-muoäi aáy, quaùn caùc Tam- muoäi ñeàu nhaát ñaúng, nghóa laø nhieáp taâm töôùng. Tam-muoäi aáy ñeàu töø nhaân duyeân sinh, phaùp höõu vi taïo taùc, khoâng coù caïn saâu, ñöôïc Tam- muoäi aáy thaûy ñeàu bình ñaúng, aáy goïi laø ñaúng, cuøng caùc phaùp khaùc cuõng bình ñaúng khoâng khaùc. Vì vaäy neân theo nghóa noùi trong heát thaûy phaùp, töôùng ñònh, töôùng loaïn khoâng theå coù ñöôïc. Tam-muoäi Nhieáp nhaát thieát höõu traùnh voâ traùnh laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì khoâng thaáy phaùp aáy coù töôùng nhö vaäy, phaùp aáy khoâng coù töôùng nhö vaäy, khoâng phaân bieät caùc phaùp höõu traùnh voâ traùnh, ñoái vôùi heát thaûy phaùp thoâng ñaït voâ ngaïi, ñoái vôùi heát thaûy chuùng sinh cuõng khoâng tranh luaän toát xaáu, chæ theo taâm haønh cuûa chuùng sinh maø ñoä thoaùt. Ñöôïc Tam- muoäi aáy neân ñoái vôùi caùc Tam-muoäi tuøy thuaän khoâng nghòch. Tam-muoäi Baát laïc nhaát thieát truù xöù laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì khoâng

öa ôû theá gian, khoâng öa ôû phi theá gian, vì theá gian voâ thöôøng neân khoâng öa, trong phi theá gian thì khoâng coù heát thaûy phaùp, laø choã ñaùng sôï neân khoâng sinh öa vui. Tam-muoäi Nhö truù ñònh laø, ñöôïc Tam-muoäi aáy thì bieát töôùng nhö thaät cuûa heát thaûy phaùp, khoâng thaáy coù phaùp gì quaù hôn töôùng nhö nhö aáy. Nghóa nhö nhö, nhö tröôùc ñaõ noùi. Tam-muoäi Hoaïi thaân suy laø, maùu thòt xöông gaân v.v... hoøa hôïp goïi laø thaân, thaân aáy nhieàu hoaïn naïn, thöôøng ñaáu tranh vôùi ñoùi, laïnh, noùng; aáy goïi laø thaân suy. Ñöôïc Tam-muoäi aáy neân duøng löïc trí tueä phaù hoaïi töøng phaàn töôùng thaân suy, cho ñeán khoâng thaáy töôùng khoâng theå coù ñöôïc. Tam-muoäi Hoaïi ngöõ nhö hö khoâng laø, ngöõ goïi laø gioù phaùt ra beân trong, chaïm vaøo baûy choã neân coù tieáng, nöông tieáng neân coù ngöõ. Quaùn nhaân duyeân cuûa ngöõ ngoân nhö vaäy neân hay phaù ngöõ ngoân, khoâng sinh ngaõ töôùng vaø gheùt thöông. Coù ngöôøi noùi: Nhò thieàn khoâng coù giaùc quaùn, ñoù laø Tam-muoäi hoaïi ngöõ, hieàn thaùnh im laëng. Coù ngöôøi noùi: Ñoù laø Tam-muoäi ñònh voâ saéc, ôû ñaây khoâng coù thaân, lìa heát thaûy saéc. Coù ngöôøi noùi: Ñoù chæ laø Tam-muoäi cuûa caùc Boà-taùt, hay phaù thaân baát tònh do kieát nghieäp nhaân duyeân ñôøi tröôùc taïo ra maø thoï laáy phaùp thaân, tuøy chuùng sinh ñaùng ñöôïc ñoä maø hieän caùc hình töôùng. Tam-muoäi Ly tröôùc hö khoâng baát nhieãm laø, Boà-taùt thöïc haønh Baùt- nhaõ Ba-la-maät, quaùn caùc phaùp roát raùo khoâng, chaúng sinh chaúng dieät; nhö hö khoâng khoâng vaät gì ví duï ñöôïc. Ñoän caên Boà-taùt ñaém tröôùc hö khoâng aáy, ñöôïc Tam-muoäi naøy neân lìa nhieãm tröôùc caùc phaùp hö khoâng, cuõng khoâng nhieãm tröôùc Tam-muoäi aáy; nhö ngöôøi bò sa trong buøn ñöôïc coù ngöôøi keùo ra, khoùa chaân baét laøm noâ boäc; coù Tam-muoäi ñöôïc liaø khoûi nhieãm tröôùc hö khoâng nhöng laïi nhieãm tröôùc Tam-muoäi thì cuõng nhö vaäy. Nay Tam-muoäi naøy coù theå lìa nhieãm tröôùc hö khoâng, hö khoâng cuõng töï lìa nhieãm tröôùc. Hoûi: Phaät phaàn nhieàu noùi veà Tam-muoäi, sao oâng chæ noùi caùc phaùp? Ñaùp: Phaät noùi nhieàu veà quaû baùo, Luaän giaû thì hôïp caû nhaân duyeân vaø quaû baùo ñeå noùi, ví nhö ngöôøi quaùn thaân baát tònh, ñöôïc Tam-muoäi baát tònh; thaân laø nhaân duyeân, Tam-muoäi laø quaû. Laïi nhö ngöôøi quaùn naêm uaån voâ thöôøng, khoå, khoâng v.v... maø ñöôïc Tam-muoäi Baûy giaùc yù, coù theå sinh Taùm Thaùnh ñaïo, Boán quaû Sa-moân. Laïi nöõa, Phaät thích öùng theo chuùng sinh chæ noùi moät phaùp, Luaän giaû noùi roäng ra, phaân bieät caùc vieäc; thí nhö heát thaûy höõu laäu ñeàu laø nhaân cuûa

khoå, song Phaät chæ noùi aùi laø nhaân cuûa khoå; heát thaûy phieàn naõo dieät goïi laø Dieät ñeá, song Phaät chæ daïy aùi taän. Boà-taùt aáy ñoái vôùi caùc quaùn haïnh chaéc chaén khoâng nghi, nhöng ñoái vôùi caùc Tam-muoäi thì chöa roõ, neân Phaät chæ noùi Tam-muoäi. Luaän giaû noùi caùc phaùp, maø heát thaûy Tam-muoäi ñeàu ôû trong ñoù. Cuoái caùc Tam-muoäi ñeàu neân noùi “duøng voâ sôû ñaéc”, vì ñoàng Baùt-nhaõ vaäy. Nhö vaäy voâ löôïng voâ bieân Tam-muoäi hoøa hôïp laïi goïi laø Ma-ha Dieãn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.